

## 2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/557  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63  
Karar Numarası : 2025/512  
Başvuran : A.B.  
Başvuran Vekili/ Vasisi : -  
Adres : -  
Muhatap Kurum/Kişi : Kırşehir S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü  
Muhatap Vekili/ Vasisi : -  
Muhatap Adres : -

### I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, sağ bacağı diz altından ampüte olduğu için iki koltuk değneğiyle yürüyebildiği fakat Kurumun kendisine tek koltuk değneği verdiği, mağdur edildiği iddiasına ilişkindir.

### II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- Sağ bacağının diz altından ampüte edildiğini, bu sebeple protez kullandığını ve yürütmesine yardımcı olması için doktor raporuyla iki adet koltuk değneğine ihtiyaç duyduğunu,
- Emanet eşya deposunda bulunan iki adet koltuk değneğinin kendisine teslim edilmesi için Kurumdan talepte bulunduğunu,
- İdare ve Gözlem Kurulu Kararıyla sadece bir tane koltuk değneğinin kendisine verildiğini,
- İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı infaz hakimliğine yaptığı başvurunun kabul edildiğini ve Kurul kararının iptal edildiğini, buna rağmen ikinci koltuk değneğinin kendisine teslim edilmediğini ve mağdur olduğunu, iddia etmiştir.

3. Muhatap Kırşehir S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle:

- Başvuranın talebi üzerine, hekim raporu gözetilerek İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla emanet bölümünde bulunan bir adet koltuk değneğinin başvurana teslim edildiğini,
- İdare ve Gözlem Kurulu kararının, 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olduğunu,
- Kırşehir İnfaz Hakimliği tarafından başvuranın iki koltuk değneği verilmesi yönündeki talebinin kabul

**Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.**

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

edilerek Kurul kararının iptal edildiğini,

ç. İnfaz hakimliği tarafından verilen karara karşı itiraz sürecinin devam ettiğini, belirtmiştir.

4. Başvuran, Muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı sunduğu cevap dilekçesinde özetle:

a. Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesinde düzenlenen raporda iki koltuk değneğiyle yürüdüğüne belirtildiğini,

b. İnfaz hakimliğinin kararının uygulanmadığını ve kendisine ikinci koltuk değneği verilmediğini,

c. Kurum personeli ile kavga ettiği için hakkında asılsız tutanaklar tutulduğunu ve haksız işlemlere maruz kaldığını,

ifade etmiştir.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi şu şekildedir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

**10.** 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

**11.** Anayasa'nın *"Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması"* başlıklı 56'ncı maddesi şöyledir: *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir."*

**12.** 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri"* başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrası şu şekildedir: *(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."*

**13.** Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 12'inci maddesinde; *"Hükümlüler, koğuş, oda ve eklentilerinde hekim raporuyla belgelendirilmek koşuluyla, sağlıkları için gerekli protez, ortopedik boyunluk, ortopedik yatak, solunum ve işitme cihazları, baston, tekerlekli sandalye ile kurum ve kişi güvenliği açısından sakıncası bulunmayan benzeri medikal eşyaları bulundurulabilir."* hükmü yer almaktadır.

**14.** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

**15.** Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma devletin pozitif yükümlülüklerindendir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

**16.** Ceza infaz kurumunda tutulan mahpuslar bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete, kişilerin insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutulmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların mahpusları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 87).

**17.** Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hasta olmaları durumunda devletin kontrolü altında tuttuğu bu kişilere gerekli tıbbi yardımı sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi sonucunda kişinin yaşamı veya vücut bütünlüğü bakımından tehlike arz eden acil bir duruma, ağır veya uzun süreli bir acı çekmesine sebebiyet verilmiş olması, belirtilen sonuçlar ortaya çıkmamakla birlikte kişinin tıbbi yardımdan mahrum kalmış olması nedeniyle yaşadığı stres, huzursuzluk veya aşağılanma hissinin - olayın kendine has koşulları çerçevesinde- insan haysiyeti ile bağdaşmayan muamele düzeyine ulaşacak ciddiyette olması hâlinde Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği kabul edilebilir. Bu kapsamdaki değerlendirmede kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına bağlı dezavantajlı konumunun da dikkate alınması gerekir (AYM, *Hayati Kaytan*, B. No: 2014/19527, 16/11/2016, para. 44).

**18.** Başvuran, sağ bacağının diz altından amputé edildiğini, bu sebeple protez kullandığını ve yürütmesine yardımcı olması için iki adet koltuk değneğine ihtiyaç duyduğunu, emanet eşya deposunda bulunan iki adet koltuk değneğinin kendisine teslim edilmesi için Kurumdan talepte bulunduğunu fakat İdare ve Gözlem Kurulu Kararıyla sadece bir tane koltuk değneğinin verildiğini, İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı infaz hakimliğine yaptığı başvurunun kabul edildiğini ve Kurul kararının iptal edildiğini, buna rağmen ikinci koltuk değneğinin teslim edilmediğini ve mağdur olduğunu iddia etmiştir.

**19.** Muhatap Kurum, başvuranın talebi üzerine, hekim raporu gözetilerek İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla emanet bölümünde bulunan bir adet koltuk değneğinin teslim edildiğini, İdare ve Gözlem Kurulu kararının Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olduğunu, Kırşehir İnfaz Hakimliği tarafından başvuranın iki koltuk değneği verilmesi yönündeki talebinin kabul edilerek Kurul kararının iptal edildiğini, İnfaz Hakimliği tarafından verilen karara karşı itiraz sürecinin devam ettiğini belirtmiştir.

**20.** Muhatap Kurum ve başvuran tarafından sunulan evraklar incelendiğinde, başvuranın sağ bacağının diz altından amputé edildiği ve protez kullandığı, yürütmesine yardımcı olması için de koltuk değneğine ihtiyaç duyduğu, Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 15/11/2024 tarihli kararıyla başvurana bir adet koltuk değneği verildiği, söz konusu kararda Sungurlu İlçe Sağlık Müdürlüğü Aile Hekimliği tarafından verilen 28/12/2023 tarihli raporun gerekçe gösterildiği, başvuranın müracaatı üzerine Kırşehir İnfaz Hakimliğinin kararıyla bir adet koltuk değneği verilmesi yönündeki İdare ve Gözlem Kurulu kararının denetime elverişli şekilde gerekçelendirilmediğine işaret edilerek iptal edildiği, iptal kararına karşı yapılan itiraz sürecinin devam ettiği, ayrıca başvuranın mevcut rahatsızlığı nedeniyle tek koltuk değneği kullanmasının uygun olacağına dair 4/12/2024 tarihli hekim raporu sunulduğu ve bu rapora istinaden başvurana tek koltuk değneği verilmesi yönünde 21/2/2025 tarihinde yeni bir karar alındığı anlaşılmaktadır.

**21.** Kurum İdare ve Gözlem Kurulu kararında, hekim tarafından "*tek koltuk değneği kullanılması*" yönünde düzenlenen rapor gerekçe gösterilmiş ve Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik hükümlerine atıfta bulunulmuştur.

**22.** Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 12'inci

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

maddesine göre hükümlüler, koğuş, oda ve eklentilerinde hekim raporuyla belgelendirilmek koşuluyla, sağlıkları için gerekli protez, ortopedik boyunluk, ortopedik yatak, solunum ve işitme cihazları, baston, tekerlekli sandalye ile kurum ve kişi güvenliği açısından sakıncası bulunmayan benzeri medikal eşyaları bulundurabileceklerdir.

23. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, konuya ilişkin içtihatlar ve sunulan belgeler birlikte değerlendirildiğinde; hekim raporuna istinaden başvurana tek koltuk değneği verilmesi yönündeki uygulamanın mevzuata uygun olduğu ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

## V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN  
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK  
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL  
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ  
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR  
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :